

एकैसाथ

साहित्य, समाजसेवा
र व्यापार

• वसन्तकुमार चौधरी

प्रबन्ध निर्देशक, चौधरी ग्रुप

उनले लक्ष्मी र सरस्वतीको आशीर्वाद पाएका छन्। दुवै देवीको सेवामा समर्पित उनलाई सुखदुःखको पनि राम्रो ज्ञान छ। अथाह वैभावशाली भए पनि त्यसको रतीभर अभिमान छैन उनमा। मूलुकको प्रतिष्ठित औद्योगिक घराना चौधरी ग्रुपका प्रबन्ध निर्देशक वसन्तकुमार चौधरीको जीवनचर्या आम नेपालीको भन्दा खासै पृथक् छैन। विनयशीलता र मृदुवाणी उनका गहना हुन्। बेलाबेलामा प्रकट हुने उनको मन्दमुस्कानले जोकोही मन्त्रमुग्ध हुन्छन्। आफूलाई मध्यम विद्यार्थीको कोटिमा राख्ने वस्तुतः सरकारी विद्यालय पढेका हुन्। त्यसबेला पिता लुनकरणदासले दिएको २५ पैसा खाजा खर्च अहिले पनि भल्फली सम्भन्ध छन् उनी। ४५ वर्षअघिको उनको स्मरण सुन्दा जोसुकै अचम्मित हुन्छन्। सानोठिमी स्कूल जान त्यसबेला वसन्तपुरबाट बस चढ्थे विनोद र वसन्त। बसबिसौमीमा एक दिन घाइते गाईलाई देखेर मन थाम्न नसकेका अतिकोमल हृदयका बालक वसन्तले त्यसको उद्धार र उपचारमा विद्यालयको शुल्क तिर्न लिएको पैसा खर्चेका थिए। गोपोपचारमा खर्चको रकमबारे धेरैपछि पिताजीले थाहा पाउँदा गालीको स्थानमा स्यावासी पाएका थिए उनले।

पब्लिक युथ क्याम्पसबाट व्यवस्थापनमा स्नातक गरेका छन् वसन्तले। जीवनमा कैयौं आरोहअवरोह पार गरेका उनले १६ वर्षको हुँदा पारिवारिक व्यापार अरुण इम्पोरियमबाट उद्यमशीलता र व्यावसायिकता सिकेका हुन्। 'काउन्टरको पछाडि उभिएर ग्राहकको प्रतीक्षा र मालसामान प्याक गर्थे' जीवनका ५३औं हिउँदभरि भोगेका उनी इमानदारीपूर्वक आफ्नो विगत सुनाउँछन्। विज्ञापन एजेन्सी, रेकर्डिङ स्टुडियो र पत्रिका प्रकाशनमा पनि हात हालेका उनले तत्कालीन परिस्थितिका कारण तिनलाई निरन्तरता दिन सकेनन्। आफ्नै पितालाई प्रेरणाका पुञ्ज मान्ने उनी मानवता, इमान र अनुशासन उनबाटै सिकेकोमा गर्व गर्छन्। पितामह भ्रामलले करीब डेढ शताब्दीअघि थालेको सानो कपडाको पसलले बहराष्ट्रिय कम्पनीको रूप लिएको छ चौधरी पुस्तासम्म आइपुग्दा। चौधरी ग्रुप सीजीका नामले समेत प्रसिद्ध छ, देशभित्र र बाहिर। कृषिजन्य उद्योग, अटोमोबाइल, स्वास्थ्य, शिक्षा, इलेक्ट्रोनिक्स, बैङ्क तथा वित्तीय सेवा, शिक्षण अस्पताल, ऊर्जा, रियल इस्टेटलगायत ५० भन्दा बढी व्यवसाय सञ्चालित छन्— सीजीअन्तर्गत। चार पुस्तासम्मको अथक मेहनत, इमानदारी, विश्वास र व्यावसायिक संस्कारले यसलाई टाकुरातिर उकालेको हो।

कला, साहित्य, संस्कृति र समाजसेवामा गहिरो अभिरुचि भएका उद्यमी वसन्त आफूलाई व्यवसायीभन्दा साहित्यकार र समाजसेवी भन्न रुचाउँछन्। विभिन्न राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशित उनका लेखहरूको संगालो 'संवाद' र मायापिरतीका

गीतहरू 'द रिफ्लेक्सन अफ लभ'ले यसको पुष्टि गर्छ। चौथो गीति एल्बम सार्वजनिक गर्ने तरखरमा छन् गीतकार वसन्त। गीतसङ्गीतरहित जीवन उनका लागि पानीपिनाको माछाको जस्तै हो। नेपाली साहित्यको श्रीवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले उनकै सक्रियतामा लुनकरणदास-गङ्गादेवी चौधरी साहित्य कलामन्दिर स्थापना भएको हो।

सीजीअन्तर्गतका प्रतिष्ठानलाई विविधीकरण पनि गरिएको छ— सेवाको क्षेत्रमा अधिक ध्यान दिन्छन् वसन्त। नेपालको प्रगति पनि यसैबाट हुने उनको ठोक्नुवा छ। भारतको बहुचर्चित मेदात अस्पतालसँगको सहकार्यमा ललितपुरको लुभुमा शिक्षणअस्पताल निर्माणको कार्य शुरू भइसकेको छ। एक वर्षभित्र परियोजना पूरा गर्ने लक्ष्यका साथ अहोरात्र खटिरहेका छन् उनी। इश्वरसँग डराउने उनको व्यवस्थापन मन्त्र इमानदारी हो। चुनौतीलाई जीवनका अंश मान्नुपर्ने उनको मान्यता छ। बेइमानपूर्ण व्यापार बालुवाको घर भन्ने उनी सुपथ कारोबार गर्न सुभाउँछन्। स्पष्ट दृष्टिकोणसहितको कार्ययोजना र त्यसलाई व्यवहारमा अनुवाद गर्ने दृढ इच्छाशक्ति तथा आत्मविश्वासबाट व्यवसाय र व्यवसायी दुवै सफल हुने उनको ठम्याइ छ।

अत्यन्त सरल र सरस छन् वसन्त। उनलाई चिन्नेहरू पनि यसै भन्छन्। उनलाई फोख्रो आडम्बर मन पर्दैन। समाजसेवा र साहित्य साधनाका काम गर्दा उनलाई असीम आनन्द प्राप्त हुन्छ। व्यक्तिगत काम कार्यालय नपुऱ्याउने र कार्यालयको काम घरमा नगर्ने उनको अनौठो बानी छ। सेवानिवृत्त सैनिक सचिव विवेक शाहको 'मैले देखेको दरवार' पहिरेका छन्। त्यसलाई आत्मरति वृत्तान्त मान्छन् उनी। स्वच्छ आलोचनात्मक आफ्ना लेखरचनाबाट सम्बन्धित पात्रहरू चिडिएकाे छुपाइको कामलाई थाती राख्ने पनि लेख्न छाडेका छैनन् उनले। मनमा आएका भावनालाई लिपिबद्ध गर्न चुक्तेनन् उनी। आफ्नो कामको मूल्याङ्कन आफै गर्नुपर्छ भन्ने उनी सधैं सकरात्मक सोचका साथ अघि बढ्न र अरूको अहित हुने काम नगर्न सबैलाई उनको अनुरोध छ।

नेपालका लागि मोरक्कोका अवैतनिक वाणिज्यदूतसमेत रहेका वसन्तलाई आर्थिक कूटनीति भाषणमा मात्र सीमित भएको लाग्छ। आर्थिक विकासका निम्ति यो विद्या परिणाममुखी भएको उनको बुझाइ छ। 'ग्रीन टी' क्याम्पानलाई र रबाट पुऱ्याउन उनले पहल पनि गरेका थिए। तर, त्यही गुणस्तरको चियापत्ती वर्षेनि उपलब्ध हुने 'यारेण्टी' नभएपछि नेपालको निर्यात उकास्ने र विदेशी मुद्रा नित्र्याउने उनको चाहना पूरा हुन पाएन। औपचारिक समारोहमा बाहेक वाणिज्यदूतको भ्रण्डा फर्फराउँदै उनी हिँड्दैनन्। भियना अभिसन्धिमा बाँधिएका छन् उनी र अरूले हरपल भ्रण्डाको दुरुपयोग गरेकामा टिप्पणी गर्न पनि रुचाउँदैनन्।

कला, साहित्य, संस्कृति र
समाजसेवामा गहिरो अभिरुचि भएका
उद्यमी वसन्त आफूलाई व्यवसायीभन्दा
साहित्यकार र समाजसेवी भन्न
रुचाउँछन् ।